

Αίσχύλου: Προμηθέας Δεσμώτης

ΑΠΟ ΤΟ «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΑΪΚΟ ΘΕΑΤΡΟ» ΤΟΥ Μ. ΚΑΤΡΑΚΗ ΣΤΟ «ΑΛΙΚΗΣ»

Μετάφραση: Τάσος Ρούσσος.
Σκηνοθεσία: 'Αλέξη Σολομού.
Κοστούμια: Σπύρου Βασιλείου.
Μουσική: Στέφανου Βασιλειάδη.
Χορογραφία: Νέλλυ Νιάιζ - Καροά. Σκηνικό: Στέφανου Κουνά.

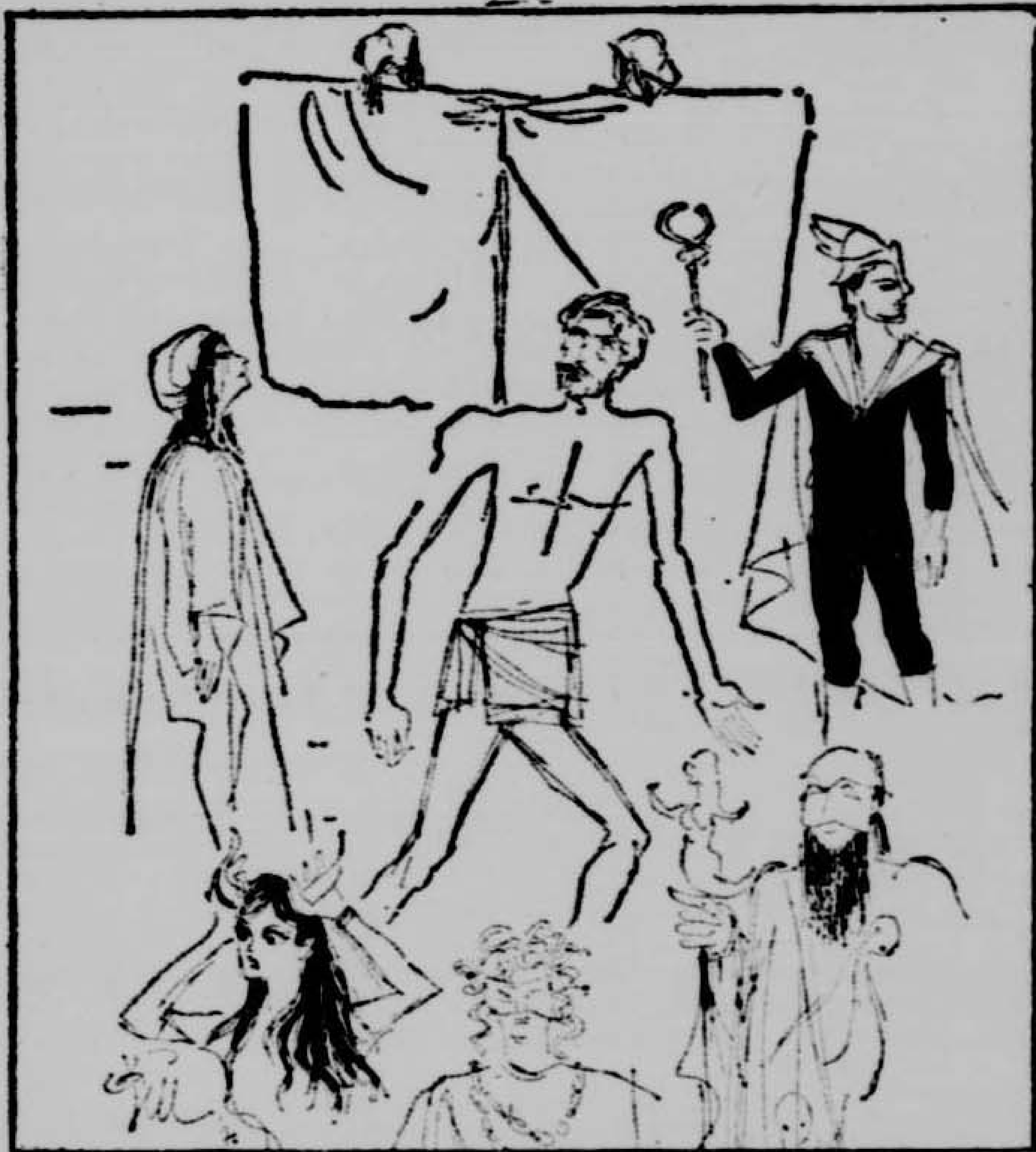
ΤΟΥ ΣΤ. ΙΩ. ΔΡΟΜΑΖΟΥ

Ἡ συνεργασία τοῦ Ἀλέξη Σολομοῦ καὶ τοῦ Μάνου Κατράκη, θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι προϋπόθετε μιὰ καινούργια ἐρμηνεία τῆς ἀρχαίας τραγωδίας καὶ μιὰ καλὴ παράσταση. Μόνο τὰ πράγματα δὲν ἐξελίχθηκαν ἀκριδῶς ἔτσι. Ἦταν φανερό πὼς ἡ σκηνοθεσία ἔδωσε μιὰ λιγὴ γραμμὴ, ξένη ἀπὸ τὰ πασίγνωστα μπαρόκ τῶν γνωστῶν μας παραστάσεων τοῦ Ἑθνικοῦ. Ἡ λιτὴ αὐτὴ γραμμὴ ποὺ υλοποιήθηκε ἀπὸ τὸν Μάνο Κατράκη κυρίως εἶχε τὸ προσόν νὰ ἀναδείξῃ τὸ μεγαλόπνοο αὐτὸ ἀριστούργημα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ νὰ ἀποδώσῃ μὲ ἐσωτερικότητα τὶς θεϊκὲς συγκρούσεις καὶ τὶς ἀνθρώπινες καταστάσεις.

Ἄν καὶ οἱ ἥρωες τοῦ ἔργου εἶναι θεοί, ὁ σκηνοθέτης τοὺς παρουοῖασε σὰν ἀνθρώπους, ποὺ μποροῦν ἐξ ἴσου καλὰ νὰ μιλήσουν τῇ γλῶσσᾳ τοῦ Αἰσχύλου καὶ νὰ ἐκφράσουν τὰ ἀνθρώπινα πάθη. Ἡ γραμμὴ αὐτὴ ἦρθε σ' ἀντίθεση μὲ τὶς μάσκες ποὺ χρησιμοποιήθηκαν γιὰ τοὺς ἥρωες —ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Προμηθεά καὶ τὸν χορὸ— καὶ περιέργως ἐκτὸς τῆς Ἰνώς. Ἦρθε ἐπίσης σ' ἀντίθεση μὲ τὴ «λειτουργία» τοῦ Χοροῦ ποὺ θέλησε, ὑποτίθεται, νὰ παίξῃ ἐκφραστικὰ, τὶς καταστάσεις ἀπὸ τὰ ὅσα ἔλεγον οἱ ἥρωες. Ἀντ' αὐτοῦ οἱ μετακινήσεις τοῦ δὲν εἶχαν καμμιά λειτουργικότητα, ἡ ὀρχηστικὴ κίνηση ἦταν τελείως ἐρασιτεχνικὴ καὶ ἡ χρησιμοποίησή του ὡς ὑποκριτῆ, δὲν προσέθετε τίποτα στὴν ὑπόλοιπὴ του ἀνυπαρξία. Ἡ κίνησή του συνδυασμένη μὲ τὰ «ἄγαρμπα» κοστούμια, δημιουργοῦσε ἀχρείαστα φορμαρίσματα στὴ σκηνή. Μόνο στὰ τραγουδιστικὰ μέρη λειτουργοῦσε καλύτερα.

Ἔτσι ἡ λιτὴ γραμμὴ τοῦ σκηνοθέτη πρόκειται νὰ περάσῃ μέσα ἀπὸ ἓνα ἀρνητικὸ χορευτικὸ «περιβάλλον» καὶ μέσα ἀπὸ κακοὺς φωτισμούς, σκοτεινοὺς κατὰ κανόνα. Ἔτσι τὸ πρῶτο βασικὸ στοιχεῖο τῆς παράστασης, ἡ σύνδεση τοῦ Προμηθεά μὲ τὸν χορὸ δὲν εἶνε.

Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα βάδιζε κανεὶς κατὰ τὶς δυνάμεις του. Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ ξεχώρισε ἡ Ἀ' κορυφαία Ἀλέκα Παῖζη, ποὺ τὴν καλωσορίζουμε καὶ πάλι στὸ ἀρχαῖο δράμα, ποὺ μὲ τὴ σταθερὴ ὑποκριτικὴ της, τὸν θαυμάσιο ἐκφερόμενο λόγο, μπόρεσε νὰ σταθῇ, «παρτεναῖρ» τοῦ Προμηθεά, σ' ἓνα ἔργο ποὺ οἱ δύο τοὺς σηκώνουν

Σκηνὴ ἀπὸ τὸν «Προμηθεά Δεσμώτη». Προμηθεά ὁ Μ. Κατράκης, Κορυφαία ἡ Ἀλ. Παῖζη, Ἑρμῆς: Π. Πανόπουλος, Ἰώ: Ἀν. Μακράκη, Κράτος: Λ. Τερζάς, Ὠκεανός: Γ. Κατσάρας καὶ χορὸς Ὠκεανίδων. (Σκίτσo τῆς Ἑλλης Σολομωνίδου - Μπαλάνου)

τοὺς κύριους ρόλους. Ὁ Μάνος Κατράκης, ἔδωσε ἀναμφισβήτητα ἓνα νέο Προμηθεά. Τὸ εὖρημα νὰ λυθῇ, μέχρι πρὶν τὸ τέλος, ἔδωσε τὴν ἔκταση τοῦ λυτρωμένου ἀπὸ ὑλικά δεσμά, ἀλλὰ καὶ τὴ δυνατότητα νὰ κινήθῃ καὶ νὰ παίξῃ. Ἔδωσε μὲ τέμπρο φωνῆς τὸν ἀνθρωπιστὴ ἥρωα, τὸν ἔφερε ζεστὰ κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους, ἐξέφρασε ἀνάγλυφα τὴν ἄδικη «κοινωνία» τῶν κρατούντων —τῶν θεῶν— καὶ σήκωσε τὴ μοῖρα του, ὄχι σὰ θεός, ἀλλὰ σὰν ἀνθρώπος. Στὸ σημεῖο αὐτὸ εἶχε στιγμὲς μεγαλωσύνης.

Μετὰ τὸν χορὸ, ἡ παράσταση διασπάστηκε δίαια μὲ τὴν ἐμφάνιση τῆς Ἰνώς. Δὲν τὸν σήκωνε τὸν ρόλο. Τὴν οἰστρηλατημένη ἀπὸ τὸν Δία κοπέλλα, τὴν ἔδωσε περισσότερο σὰν ἓνα νευριασμένο πλάσμα μὲ νατουραλιστικὰ μέσα —κινήσεις καὶ κυλίσματα, χωρὶς νὰ μπορέσῃ νὰ δώσῃ τίποτα ἀπὸ τὸ «μυστικὸ» καὶ ὑπεράνθρωπο κόσμο ποὺ τῆς φύτεψε ὁ οἶστρος. Ἔτσι εἶνε φανερό πὼς βλέπαμε ἓνα ρεσιτάλ καλῆς ἡθοποιίας τοῦ Μάνου Κατράκη καὶ ὄχι μιὰ παράσταση. Ὁ καλὸς ἡθοποιὸς Χ. Τσάγγας, διεκπεραίωσε ἀπλῶς τοὺς τρεῖς ρόλους του (Ὠκεανός, Ἑρμῆς, Κράτος) μὲ κάποιο βάρος ὡς Κράτος. Καὶ ἡ σκηνὴ τοῦ Κράτους καὶ τῆς

Βίας ἦταν λίγη, ἂν καὶ ὁ Ἡφαίστος (Γιάννης Κοντούλης) εἶνε πὼς κάποια θεοσουλία συντελεῖται. Κοντολογίς, μὲ τέτοιες δυνάμεις ποὺ διαθέτει τὸ Θέατρό μας δὲν θάταν σωστὸ νὰ δγαίνῃ μιὰ παράσταση ἀρχαίας τραγωδίας ἐκ τῶν ἐνόντων.

Ἡ μετάφραση εἶχε τὰ φόντα νὰ βοηθήσῃ τὴν παράσταση. Ὑπέστη τὴ γενικὴ τύχη. Καὶ ἡ μουσικὴ ἀξίζει καλύτερη τύχη σὲ μιὰ καλύτερη παράσταση.

ΣΗΜ.: Ἡ παράσταση δίνεται κάθε Δευτέρα (ὥρα 8.30) καὶ Παρασκευὴ (6.30) στὸ θέατρο «ΑΛΙΚΗ».